

Boros Imre: Gazdagok és szegények

2015 január 13. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása Még nincs értékelve

Mérték

A hazai statisztikai gyakorlat még a GNI-n alapuló kimutatásokat is kerüli, helyette a semmitmondó GDP-adatokat publikálja megrögzött következetességgel.

A világ országainak gazdagságát és szegénységét – noha nem tökéletes pontossággal - az egy f?re vetített éves

nemzeti jövedelem (GNI) jellemzi a legtökéletesebben az elérhet? mutatók közül. Mint minden átlagszám ez sem ad azonban pontos képet arról, hogy az átlagon belül mekkorák az eltérések az egyes jövedelemkategóriák között. Ezt a finomszerkezeti hangolást a statisztikusok általában a jövedelemtizedek alkalmazásával végzik el. A társadalmat tíz jövedelemtizedre bontják, és azt vizsgálják, hogy az egyes tizedek az összes jövedelem hány százalékát birtokolják. Több ország esetében a pontos képhez még az is hozzátartozik, hogy a legfels? jövedelemtizeden belül annak a legfels? tizede – gyakorlatilag a lakosság egy százaléka – mekkora jövedelemszázalékkal rendelkezik.

A hazai statisztikai gyakorlat még a GNI-n alapuló kimutatásokat is kerüli, helyette a semmitmondó GDP-adatokat publikálja megrögzött következetességgel. Jelen elemzésünkben elégedjünk meg azzal, hogy kizárólag az els? szempontot vesszük vizsgálat alá, azaz az országok egy f?re jutó átlagos nemzeti jövedelmét (GNI) vizsgáljuk, hiszen az elérhet? és aktuális adatok ezt teszik csak lehet?vé. A vizsgálathoz rögzíteni kell a GNI létrejöttének tényez?it. Az adott országban megtermelt bruttó társadalmi termék (GDP) értékesítéséb?l az adott országban maradó jövedelemrész kiegészül a külföldr?l érkez? jövedelemátutalásokkal, és csökken a hazai jövedelmekb?l külföldre átutalt részekkel. A legtöbb olyan esetben, ahol az adott ország aktív résztvev?je a t?kepiacnak – akár export?rként, akár import?rként –, a GDP értéke jelent?sen eltérhet a GNI értékét?l.

Nyilvánvaló, hogy a jövedelmek ide-oda mozgását alapvet?en az befolyásolja, hogy az adott ország egyrészt milyen mértékben fogad külföldr?l t?keelemeket, illetve mennyi t?két helyez el külföldi országokban. A „mérvadó” közgazdászok általában az egyes országok – azon belül is az államkassza – által igénybe vett hitelek nagyságát – és annak viszonyát az ország GDP-jéhez – elemzik, és abból vonnak le „magvas” következtetéseket, pedig ez a nemzetközi t?kemozgásnak nem elhanyagolható, de mégis kisebb szelete. Megfeledkeznek ugyanakkor az államon kívüli hitelfelvev?kr?l és arról, hogy az adott országból mekkora t?ke van éppen külföldön, és termeli a hazautalt hasznot. A gazdagok és szegények kérdése csak ezeknek az összefüggéseknek az ismeretéb?l válaszolható meg legalább megközelít? pontossággal.

A sokat emlegetett összesített világszint? államadósság – árfolyamtól függ?en – 55-57 ezermilliárd dollárt tehet ki. Ebb?l egyedül az Egyesült Államok majd tizennyolcezermilliárd dollárral részesedik. Ennek alapján talán már keresztet is vethetnénk az Egyesült Államok távlati gazdasági kilátásaira. Ráadásul ezt a nagyhatalmat szinte kizárólag kívülr?l finanszírozzák a GDP-je több mint száz százaléka erejéig, tehát államkasszája nagymértékben kitett a külföldi forrásoknak. Azt láttuk mégis, hogy az Egyesült Államokban kialakult vészterhes válság idején –

2009-ben – is inkább „jött” a pénz, mint elhagyta volna az országot, ráadásul „megelégszik” az egyre csökken? kamatlábakkal is.

A magyarázatot e furcsasághoz az adja, hogy gigantikus államadóssága mellett az Egyesült Államok rendelkezik a világgazdaságban m?köd? 118 ezermilliárd dollárnyi befektetett t?kéb?l mintegy 58 ezermilliárd dollárral, messze megel?zve Kínát és Japánt is a maguk tíz-tízezer milliárd dollár befektetésével.

A jelen pénzügyi válsága azonban rendet vágott a világ nagy befektet?i sorában is – legalábbis ami a potenciális gazdagságot illeti. Megjegyzend?, hogy ezek a nagy befektet? országok kevés kivétellel a korábbi gyarmattartók. Csak néhány ország érte el ezenkívül e címet, mint maga az Egyesült Államok, a közelmúltban Kína, Oroszország és Luxemburg. Utóbbi GNI-je 61 ezer euró, ennek a közelébe sem juthat egy ország sem. Luxemburg ugyan el van adósodva három és fél ezermilliárd euróig – ami GDP-re vetítve háromezer százalék –, de külföldön tart több mint négyezermilliárd eurónyi t?két, ezért ritkán szerepel sorsáért aggódó riportokban.

Azt is érdemes észrevenni, hogy az Európai Unió országai közül azoknál prosperál a gazdaság, ahol a nemzeti adósságot jóval felülmúlja a külföldre kihelyezett t?ke. Azokban a hajdani gyarmattartó országokban, ahol a nemzeti adósság már felülmúlja a külföldre kihelyezett t?ke nagyságrendjét – Egyesült Királyság, Franciaország, Spanyolország, Portugália – rendre különféle gazdasági bajok vannak. Legtöbb esetben a hitelmin?sít?k vissza is min?sítették az adósságaikat, és fél?, hogy a külföldr?l érkez? hozamok már nem fedezik a források költségeit, tehát nem n?, hanem csökken az éltet? GNI.

A mi számunkra Ausztria esete különösen figyelemreméltó, ma is a hajdani birodalmi részeiben tart sok t?két – hazánk és a régió több országa –, külföldi hiteleib?l azonban jó kétszázmilliárd euróval kevesebb jut külföldre, mert a magas szint? osztrák szociális rendszer a források egy részét feléli. Miközben a küls? hitelek forrásköltségei n?nek, a külföldre kihelyezett t?ke hozamai csökkenek. Érthet?, hogy hazánkat a devizaalapú hitelek rendezése miatt miért éppen Ausztriából érte az els?, azóta is ismétl?d? támadássorozat.

Térjünk vissza az Egyesült Államokhoz. A magántulajdonban lév? központi bank rendszere – Federal Reserve System – képes korlátok nélkül jövedelmez?, befektetésre váró pénzösszeggel ellátni a helyi nagybankokat. Err?l a válság éveiben megbizonyosodhattunk. Luxemburgba pedig adómentesen érkeznek más országokból az adó alól kimentett források, hogy befektetésként keressék az utat. A nemzeti jövedelem szinte teljes mértékben a kihelyezett t?kék hozamaiból áll össze, ebb?l a szempontból teljesen mindegy, hogy Luxemburgban van-e más ágazat. Az sem mellékes, hogy más a két ország helyzete. Amíg a nagybefektet? Egyesült Államokban hatalmas a jövedelmek polarizációja, hiszen a fels? egy százalék rendelkezik a vagyonok és jövedelmek több mint harmadával, addig Luxemburgban pazar jólétben él az alig több mint félmilliónyi polgár.

Kelet-Európa frissen csatlakozott országainak nincs számottev? kihelyezett t?kéje, de van nemzeti adóssága. Ezek az országok állnak a „táplálékláncˮ alján, innen csak elmennek és nem jönnek a jövedelmek, a GNI rendre kisebb a GDP-nél.

Arányaiban nekünk a legnagyobb a nemzeti adósságunk, ez még a bolgár és horvát értéket is felülmúlja, és messze nagyobb bármelyik térségbeli konkurensünkénél. Ez megmagyarázza azt a folyamatot, amely a válság éveiben ment végbe. Ekkoriban korábbi jövedelempozíciónkat is elveszítettük, az egy f?re vetített jövedelem alapján Szlovákia, Csehország és Lengyelország mögé csúsztunk, és már csak Románia, Bulgária és Szerbia van mögöttünk. Mindezt köszönhetjük a 2002-2010 közötti észbontó adósságnövekedésnek és a kamatokat magasan tartó jegybanknak.

Boros Imre – magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: https://www.facebook.com/flagmagazin
- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!
www.flagmagazin.hu

Ajánló